

ELŐSZÓ

Az Anyanyelvi Kompetenciafejlesztő Munkafüzetek 22. tagjaként jelenik meg a Mondattani elemzések című kiadvány.

A készülő Nemzeti alaptanterv is alapvető területnek tartja az anyanyelvi kultúrára és az anyanyelvre vonatkozó nyelvi ismeretek fejlesztését. Kiemelt területnek jelöli meg többek között a mondattani ismeretek elsajátítását és a mindennapi kommunikációban történő megfelelő alkalmazását. A meglehetősen szűk órakeret nem minden diák számára teszi lehetővé a megfelelő szintű tananyag-elsajátítást. A munkafüzet fogalomrendszere, szaknyelvhasználata igazodik a jelenleg forgalomban lévő tankönyvekben megszokotthoz. Fogalmakat nem határozunk meg, tárgyalásuk a tankönyvek feladata. A gyakorlás központjában az egyszerű és az összetett mondat funkciójának az elmélyítése áll.

A munkafüzet a mondat szerkezetére és modalitására irányuló feladatokkal indul (párbeszéd mondatainak szerkezeti elemzése, megszólaltatása), és az egyszerű mondat szó szerkezeti elemzésével, ábrázolásával folytatódik. Ezt követően az alá- és mellérendelő összetett, valamint a többszörösen összetett mondatok tagmondatai grammatikai és logikai viszonyainak a megállapítására vonatkozó gyakorlatok következnek, végül pedig komplex elemzési feladatok zárják a munkafüzetet. Az elemzési ujjgyakorlatok mellett szép számmal szerepelnek alkotó jellegű, a tanulói kreativitást is fejlesztő feladatok.

Több feladat alkalmat ad az idegennyelv-tanulásban nélkülözhetetlen kontrasztív szemléletmód fejlesztésére is.

A közel 50 feladatot (feladatonként átlagosan 8-10, valamilyen szempontból elemzendő egyszerű vagy összetett mondatot) és megoldásukat magában foglaló munkafüzet elsősorban középiskolások számára készült, de haszonnal forgathatják az általános iskola felső tagozatos diákjai is.

Köszönetemet fejezem ki lektoromnak, P. Lakatos Ilonának a három nyelvtani elemzési munkafüzet (Szóalaktani elemzések, Szófajtnai és szó szerkezeti elemzések, Mondattani elemzések) elkészítéséhez nyújtott szakmai tanácsaiért.

Veresegyház, 2019. június 10.

A szerző